

ЕЛКА ПЕНЧЕВА – СЕМЕЙНА ТРАДИЦИЯ И СОБСТВЕНИ ПОСТИЖЕНИЯ

ELKA PENCHEVA – FAMILY TRADITION AND OWN ACHIEVEMENTS

Димитър Клисурски

Проф. Елка Пенчева е безкрайно далече от представите ми за 80-годишна колега. Достигнала апогея на своята жизненост, вече няколко десетилетия тя не дава признаци на отстъпление. Същите безкрайни пътешествия в чужбина и страната, за които охотно разказва, среднощни игри на бридж, срещи с приятелки и колеги, постоянен контакт с близките си, посещение на концертите и всичко това – на фона на широко мащабна и плодovита научноизследователска дейност. Ярko съчетание на неизчерпаема енергия, целеустременост и многостранни интереси.

Бащата – проф. Никола Пенчев (на първия ред, вторият от ляво), 1940 г.

Знайно е, че е трето поколение професори във фамилията Пенчеви. Но тук искам да подчертая, че тя изгради своята научна кариера напълно самостоятелно. Ни най-малко не се е възползвала от известността и доброто име на своите предшественици. Нещо повече, съвсем самостоятелно успя да развие и утвърди на световно равнище нова за страната ни научна област. Създаде българската хидрохимия – наука млада и актуална в световен мащаб.

Средното си образование Елка Пенчева е завършила с пълно отличие в една от столичните гимназии. С пълно отличие завършва и висшето си образование по химия в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, но силните на деня в Химическия факултет не постилат пред нея червен килим. Насочва се към съвършено ново място, с което е свързана и досега – Геологическия институт на Българската академия на науките. Основава и обзавежда своя лаборатория за анализ на природни води (минерални и термални, подземни и повърхностни, пресни и минерализирани, морски и интерстициални) и на природни (спонтанни

Бащата – чл.-кор. Никола Пенчев (първият от ляво), 1975 г.

и разтворени) газове. Голямата ѝ любов са термоминералните води, които се едно от националните ни богатства с огромно значение. Знанията ни за тях са били частични или изобщо липсващи, що се отнася до техния микрохимически състав, формирането и еволюцията им. Резултатите на проф. Пенчева, обхващащи комплексното им физикохимично охарактеризиране и взаимодействието „вода–газ–скала“, съдържат неоценима информация за протичащите в земните недра процеси. Да не говорим за голямата им практическа стойност. Получените оригинални научни резултати и индикаторните системи не са послужили само за изграждане на лична научна кариера. Те съдържат ценни сведения и разкрития за нашата природа и обогатяване на българската и световната геохимия и геологичната наука.

Високата научна ерудиция и оригиналните научни приноси на проф. Е. Пенчева са оценени по достойнство от международната научна общност. Освен че е желан и равностоен участник в международни научни проекти, тя е и достоен посланик на България в повече от 80 научни форума, участва в ръководствата на международни

научни организации, удостоена е с престижни международни награди и отличия. Повече от 30 години е член на ръководството на Световната организация по хидротермализъм.

Автор е на повече от 240 оригинални научни труда, отпечатани предимно в чуждестранни издания, включително и на две монографии, издадени в Белгия. Трудовете и книгите ѝ са обект на многобройни (повече от 700) цитирания.

Внушителен успех на проф. Пенчева от огромна полза за страната е спечеленият проект, финансиран от НАТО, по програмата „НАТО за мир“. Този мащабен проект донесе не само значителни средства за българската наука. Той позволи да се извършат важни проучвания на замърсяванията на води и почви в околностите на Комбината за цветни метали край Пловдив и да се изгради модерно обзаведена лаборатория в Геологичния институт на БАН.

Приносите и заслугите на проф. Пенчева бяха високо оценени от ръководството на БАН чрез удостояването ѝ с най-престижното отличие на Академията – Златен медал „Марин Дринов“ на лента.

Високо признание за цялостната си дейност юбилярката получи от химическата общност чрез удостояването ѝ със званието „Почетен член на Съюза на химиците в България“.

Да пожелаем на проф. Пенчева дълголетие, здраве и късмет и през идните години.

✉ **Academician Dimiter Klisurski,**
Bulgarian Academy of Sciences
1000 Sofia BULGARIA
E-mail: chem@fnts-bg.org